

Marking notes
Remarques pour la notation
Notas para la corrección

May / Mai / Mayo 2016

**Modern Greek / Grec Moderne /
Griego Moderno A:
language and literature /
langue et littérature /
lengua y literatura**

Standard level
Niveau moyen
Nivel medio

Paper / Épreuve / Prueba 1

6 pages/páginas

These marking notes are **confidential** and for the exclusive use of examiners in this examination session.

They are the property of the International Baccalaureate and must **not** be reproduced or distributed to any other person without the authorization of the IB Assessment Centre.

Ces remarques pour la notation sont **confidentielles**. Leur usage est réservé exclusivement aux examinateurs participant à cette session.

Ces remarques sont la propriété de l'Organisation du Baccalauréat International. Toute reproduction ou distribution à de tierces personnes sans l'autorisation préalable du centre de l'évaluation de l'IB est **interdite**.

Estas notas para la corrección son **confidenciales** y para el uso exclusivo de los examinadores en esta convocatoria de exámenes.

Son propiedad del Bachillerato Internacional y **no** se pueden reproducir ni distribuir a ninguna otra persona sin la autorización previa del centro de evaluación del IB.

General marking instructions

These notes to examiners are intended only as guidelines to assist marking. They are not offered as an exhaustive and fixed set of responses or approaches to which all answers must rigidly adhere.

Good ideas or angles not offered here should be acknowledged and rewarded as appropriate. Similarly, answers which do not include all the ideas or approaches suggested here should be rewarded appropriately.

Of course, some of the points listed will appear in weaker papers, but are unlikely to be developed.

Instructions générales pour la notation

Ces notes ne sont que simples lignes directrices pour aider les examinateurs lors de la notation. Elles ne peuvent en aucun cas être considérées ni comme un ensemble de réponses fixe et exhaustif, ni comme des approches de notations auxquelles les réponses doivent strictement correspondre.

Les idées ou angles valables qui n'ont pas été proposés ici doivent être reconnus et récompensés de manière appropriée.

De même, les réponses qui ne comprennent pas toutes les idées ou approches mentionnées ici doivent être récompensées de manière appropriée.

Naturellement, certains des points mentionnés apparaîtront dans les épreuves les moins bonnes mais n'y seront probablement pas développés.

Instrucciones generales para la corrección

El objetivo de estas notas para los examinadores es servir de directrices para ayudar en la corrección. Por lo tanto, no deben considerarse una colección de respuestas y enfoques fijos y detallados por la que deban regirse estrictamente todas las respuestas.

Los buenos enfoques e ideas que no se mencionen en las notas para la corrección deben recibir el reconocimiento y la valoración que les corresponda.

De igual manera, las respuestas que no incluyan todas las ideas o los enfoques que se sugieren en las notas deben valorarse en su justa medida.

Por supuesto, algunos de los puntos que se incluyen en las notas aparecerán en exámenes más flojos, pero probablemente no se habrán desarrollado.

1^ο Κείμενο

Αυτή η ερώτηση ζητάει από τους υποψηφίους να σχολιάσουν την κριτική ενός παιδικού βιβλίου με τον τίτλο «ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΛΙΩΤΗΣ: Το άγαλμα που κρύωνε» της Αλεξάνδρας Ζερβού που δημοσιεύτηκε στο ελληνικό λογοτεχνικό περιοδικό *διαβάζω*, τον Δεκέμβριο του 2000.

Μια επαρκής ως καλή ανάλυση θα:

- Σχολιάσει το αναγνωστικό κοινό, το πλαίσιο και το σκοπό. Το αναγνωστικό κοινό είναι κυρίως γονείς που θέλουν τα παιδιά τους να διαβάζουν ποιοτικά βιβλία. Το πλαίσιο είναι η ελληνική παιδική λογοτεχνία. Σκοπός της κριτικής είναι να πείσει τον αναγνώστη να αγοράσει το βιβλίο.
- Σχολιάσει πώς αρχίζει η κριτική. Στις πρώτες δύο παραγράφους η κριτικός εισάγει τον αναγνώστη στην ιστορία και τους χαρακτήρες του βιβλίου με έναν πολύ περιεκτικό τρόπο και η αφήγησή της θυμίζει παραμύθι, πράγμα που εξάπτει το ενδιαφέρον του αναγνώστη.
- Σχολιάσει τα στοιχεία που κάνουν πειστική την κριτική, όπως η έμφαση στην ισορροπία των αντίθετων στοιχείων του βιβλίου, π.χ. το ατομικό και το συλλογικό, όνειρο/φαντασία και Ιστορία, μύθος και πραγματικότητα, υλικό και πνευματικό. Υπάρχει επίσης έμφαση στις εικόνες του βιβλίου που αποδίδουν αποτελεσματικά το πνεύμα του βιβλίου. Σε γενικές γραμμές η κριτικός προσπαθεί να συνδέσει το συγκεκριμένο βιβλίο με τη λογοτεχνική παράδοση, π.χ. όταν αναφέρεται στο θέμα του αγάλματος που ζωντανεύει σαν ένα τυπικό μοτίβο στη λογοτεχνία.
- Σχολιάσει τη γλώσσα και το ύφος, π.χ. η γλώσσα είναι απλή αλλά εκλεπτυσμένη με καλά επιλεγμένες λέξεις, κομψά επίθετα και ελαφρώς συναισθηματική σε κάποια σημεία όπως για παράδειγμα «αγαπησιάρικη συνενοχή», «γοητευτικό εικονοκείμενο». Το ύφος είναι πειστικό, αλλά και λίγο ειρωνικό όταν αναφέρεται στην εικονογράφηση άλλων παιδικών βιβλίων που χρησιμοποιούν τις τεχνικές της διαφήμισης στις εικονογραφήσεις βιβλίων. Η κριτική είναι πολύ θετική και δεν γίνεται ούτε μια αρνητική αναφορά σχετικά με το βιβλίο.
- Σχολιάσει τις εικόνες που αναφέρει η κριτικός όπως για παράδειγμα «το άσπρο κοχύλι, το μαργαριταρένιο κολιέ καμωμένο από τα δάκρυα του αγάλματος» και οι οποίες δείχνουν την πλούσια εικονοποιία του βιβλίου.
- Σχολιάσει την εικόνα που υπάρχει στο εξώφυλλο του βιβλίου.

Μια πολύ καλή ως άριστη ανάλυση θα:

- Εξετάσει πιο προσεκτικά τα στοιχεία που θα έπειθαν τον αναγνώστη να αγοράσει το βιβλίο και πιο συγκεκριμένα το παιχνίδι των αντίθετων εννοιών στις οποίες βασίζεται το βιβλίο. Σε γενικές γραμμές η κριτικός προσπαθεί να συνδέσει το συγκεκριμένο βιβλίο με τη λογοτεχνική παράδοση, π.χ. όταν αναφέρεται στο θέμα του αγάλματος που ζωντανεύει σαν ένα τυπικό μοτίβο στη λογοτεχνία.
- Εξετάσει τη δομή του κειμένου που είναι πολύ σαφής και αποτελείται από έξι παραγράφους, κάθε μία από τις οποίες επικεντρώνεται και συζητάει ένα σχετικό θέμα.
- Σχολιάσει με μεγαλύτερη εκλέπτυνση την αναφορά στη Γενιά του '30 και την παράδοση.
- Εξετάσει τη γλώσσα και ιδιαίτερα την γλωσσική μετάβαση από την γλώσσα του παραμυθιού στη γλώσσα μιας βιβλιοκριτικής.
- Σχολιάσει τις εικόνες και τον τρόπο που η παρουσίασή τους κάνουν τον αναγνώστη να έχει υψηλές προσδοκίες για την εικονοποιία του βιβλίου.
- Εξετάσει πιο προσεκτικά πώς η γλώσσα και το ύφος κάνουν πειστική την κριτική.
- Σχολιάσει τον ειρωνεία της κριτικού σχετικά με τις τεχνικές διαφήμισης που χρησιμοποιούνται στις εικονογραφήσεις παιδικών βιβλίων.

2^ο Κείμενο

Αυτή η ερώτηση ζητάει από τους υποψηφίους να σχολιάσουν τη στήλη απόψεων με τον τίτλο «Η χαμένη χαρά τού να μαθαίνεις» της Λένας Παπαδημητρίου, που δημοσιεύτηκε στο ΒΗmagazino, ένθετο της εφημερίδας Το ΒΗΜΑ.

Μια επαρκής έως καλή ανάλυση θα:

- Σχολιάσει το αναγνωστικό κοινό, πλαίσιο και σκοπό. Το κοινό θα μπορούσε να είναι διάφοροι μορφωμένοι αναγνώστες όπως γονείς, εκπαιδευτικοί, φοιτητές οι οποίοι ενδιαφέρονται για εκπαιδευτικά και κοινωνικά θέματα που σχετίζονται με τη νέα γενιά. Το πλαίσιο είναι η εκπαίδευση, οι στόχοι της και οι κοινωνικές παράμετροι. Παρά το γεγονός ότι το άρθρο απευθύνεται σε Έλληνες αναγνώστες, είναι σαφές από διάφορες αναφορές μέσα στο κείμενο ότι το θέμα που αναλύει είναι παγκόσμιο. Ο σκοπός του κειμένου είναι να κάνει τους αναγνώστες να σκεφτούν σχετικά με το άγχος των μαθητών αναφορικά με τις ακαδημαϊκές τους επιδόσεις, το οποίο έχει σαν αποτέλεσμα ένα αίσθημα κόπωσης και απώλεια της απόλαυσης της μάθησης. Και επειδή οι γονείς φέρουν ένα μεγάλο μέρος της ευθύνης, ο αρθρογράφος θέλει να προβληματίσει τους γονείς για την πίεση που ασκούν στα παιδιά τους για τις επιδόσεις τους.
- Σχολιάσει το κειμενικό είδος: Πρόκειται για στήλη απόψεων μιας σοβαρής ελληνικής εφημερίδας. Ο αρθρογράφος εκφράζει προσωπικές απόψεις και το κείμενο έχει τις σχετικές συμβάσεις του είδους όπως τίτλο, υπότιτλο, χρήση επιχειρημάτων και παραδειγμάτων, αναφορά στην αυθεντία, εντυπωσιακή αρχή και τέλος, κλπ.
- Σχολιάσει τον τίτλο και τον υπότιτλο: Ο τίτλος είναι πολύ σαφής και αποδίδει την ουσία του κειμένου, ενώ ο υπότιτλος εξηγεί ότι ένα μεγάλο μέρος του προβλήματος οφείλεται στους γονείς γιατί η εμμονή τους με τις ακαδημαϊκές επιδόσεις έχει «αποστραγγίσει» τα παιδιά από τον ενθουσιασμό για τη γνώση.
- Σχολιάσει πώς αρχίζει και τελειώνει το άρθρο: Το άρθρο ανοίγει με μια αντίθεση ανάμεσα στην ξεγνοιασιά των καλοκαιρινών διακοπών και τις εικόνες αγχωμένων γονέων και παιδιών που εισάγουν τον αναγνώστη σε μια ατμόσφαιρα άγχους και υστερίας που απεικονίζεται με ειρωνικό τρόπο.
- Σχολιάσει τα εκφραστικά μέσα, όπως εικόνες, χρήση παρομοίωσης όταν συγκρίνει την εξάντληση των μικρών παιδιών με αυτή ενός μεγαλοστελέχους πολυεθνικής εταιρείας, χρήση μεταφορών, κλπ.
- Σχολιάσει το ύφος και τη γλώσσα. Το ύφος είναι επικριτικό και ειρωνικό σε μερικά σημεία, ιδιαίτερα όταν αναφέρεται στους γονείς και τις υψηλές προσδοκίες που έχουν για τα παιδιά τους. Η γλώσσα είναι πλούσια με μείξη επίσημου και ανεπίσημου λόγου, έμφαση σε λέξεις που υποδηλώνουν εξάντληση, άγχος, όπως για παράδειγμα «έβαλε τα κλάματα», «εναγώνιο κυνήγι στόχων», κ.ά. Υπάρχουν επίσης ξένες λέξεις όπως *burnout*, *homework* που υπογραμμίζουν ακόμη περισσότερο το γεγονός ότι το πρόβλημα έχει μια παγκόσμια διάσταση.

Μια πολύ καλή έως άριστη απάντηση θα:

- Εξετάσει πιο προσεκτικά τις συμβάσεις που χρησιμοποιεί ο αθρογράφος και πόσο αποτελεσματικές είναι για να περάσει το μήνυμά του.
  - Ερευνήσει την ειρωνεία που χρησιμοποιεί ο αθρογράφος ιδιαίτερα όταν αναφέρεται στους γονείς καθώς επίσης και το σκοπό που εξυπηρετεί η ειρωνεία: οι γονείς απεικονίζονται είτε σαν αγχωτικά και υστερικά πλάσματα είτε σαν άτομα χωρίς ατομικότητα καθώς ζουν και αναπνέουν μέσα από τις ακαδημαϊκές επιδόσεις και τις δραστηριότητες των παιδιών τους, π.χ. η μητέρα που πίνει τον φραπέ της με τις φίλες της και το θέμα συζήτησης είναι οι υψηλοί βαθμοί της κόρης της. Επίσης διακρίνουμε ειρωνεία όταν ο αρθρογράφος συγκρίνει την εξάντληση των παιδιών με αυτή ενός μεγαλοστελέχους εταιρείας.
  - Σχολιάσει με μεγαλύτερη εκλέπτυνση τα εκφραστικά μέσα, π.χ. τις οπτικές και ηχητικές εικόνες της πρώτης παραγράφου και την απήχηση που έχουν στον αναγνώστη. Οι τρεις σύντομες εικόνες αυτής της παραγράφου εισάγουν τον αναγνώστη στο θέμα και δίνουν μια ιδέα για ό,τι θα επακολουθήσει. Η εικόνα της αγχωμένης μητέρας που εν μέσω διακοπών κάνει τηλεφωνικές συνεντεύξεις σε υποψήφιες που θα αναλάβουν να βοηθήσουν τον γιο της στα μαθήματα είναι κωμική και ειρωνική. Επίσης η παρομοίωση της παιδικής ηλικίας σαν ένα εναγώνιο κυνήγι στόχων και η μεταφορά «όταν οι ειδικοί ζητούν από τους γονείς να απομακρύνουν την καυτή ανάσα τους από τον (μονίμως σκυμμένο) σβέρκο των παιδιών τους».
  - Εξετάσουν πιο προσεκτικά τη γλώσσα. Το άρθρο έχει δυνατά επίθετα όπως «επιβαρυμένα, εναγώνιο». Τα παιδιά δεν έχουν ελεύθερο χρόνο. Ο χρόνος τους είναι «δομημένος και χρήσιμος» και συνδέεται με το επαγγελματικό τους μέλλον. Υπάρχει λεξιλόγιο από τον κόσμο της εργασίας όπως «επαγγελματική αποκατάσταση, επαγγελματικές επιλογές, στόχοι, το τέλειο βιογραφικό, αξιολογήσεις», εκπαιδευτικό λεξιλόγιο σχετικό με εξετάσεις και αξιολογήσεις, φροντιστήριο, σχολικές υποχρεώσεις, άγχος εξετάσεων που «παραλύει το χέρι σου όταν πας να γράψεις». Ο αρθρογράφος χρησιμοποιεί κάποιες φράσεις από τα αρχαία ελληνικά οι οποίες προσδίδουν σοβαρότητα αλλά μπορεί να έχουν και κάποια ειρωνική χροιά ιδιαίτερα σε σχέση με τους γονείς όπως για παράδειγμα «παρά θίν'αλός».
  - Σχολιάσει την αναφορά στη φράση του Μαρκ Τουέιν στην τελευταία παράγραφο και γιατί, κατά τη γνώμη τους, ο αρθρογράφος αποφάσισε να δώσει ένα τέτοιο τέλος.
  - Σχολιάσει τη χρήση της στίξης: Γιατί χρησιμοποιούνται τόσες πολλές παρενθέσεις;
-